

Fördjupningsuppgift i svenska till *Platsen utanför: Ågesta*

Svenska: Argumentation utifrån *Platsen utanför: Ågesta*

Till läraren

Uppgiften ger läraren möjlighet att bedöma elevens:

- förmåga att läsa, arbeta med, reflektera över och kritiskt granska texter samt producera egna texter med utgångspunkt i det lästa.
- förmåga att tala inför andra på ett sätt som är lämpligt i kommunikationssituationen samt att delta på ett konstruktivt sätt i förberedda samtal och diskussioner.

Kraftvärmeverket i Ågesta symboliserar 1950-talets starka tro på tekniska landvinningar och framsteg. Atomkraften var ny och dess potential tillmättes stora möjligheter. Efter bara dryga tio år i drift stängdes kärnkraftverket. Det hade redan blivit omodernt, och de nybyggda kraftverken i Forsmark och Oskarshamn hade betydligt större effekt. Inte minst sedan olyckorna Harrisburg 1979 och Tjernobyl 1986 har farorna med kärnkraften blivit uppenbara.

Temat går igen och i vår egen tid hörs argument för att det är nya, tekniska lösningar som ska lösa klimatförändringarna. Andra menar att det inte går att lösa med teknik, utan bara med förändrat beteende hos människor. Ta *Ågesta* i *Platsen utanför* som utgångspunkt för en uppgift där eleverna argumenterar för eller emot *tron på den nya tekniken*.

Utgå förslagsvis från följande frågor:

- Gemensamma diskussioner i mindre grupper om teknikens betydelse för mänskligheten.
 - Vad berättar kärnkraftverket i Ågesta om sin tid? Vilken bild vi får genom filmen i utställningen?
 - Vilka tekniska landvinningar har haft störst påverkan för oss människor och vårt samhälle enligt eleverna? Kärnkraften? Penicillinet? Flygplanen? Datorerna?
 - Vilka framtida tekniska genombrott skulle kunna få avgörande betydelse?
 - Vilka faror finns med att lita på avancerad teknik som kräver stor expertis, och som de flesta av oss inte förstår oss på?
 - Har vi något val, annat än att lita på ny teknik?

Redovisning kan ske genom argumenterande tal där eleverna med exempel ur historia och nutid resonerar om tron på ny teknik som hot eller möjlighet.

Till eleven, uppgiftsbeskrivning

Frågor att utgå ifrån inför ditt argumenterande tal, *Är ny teknik ett hot eller en möjlighet?*

1. Vilka risker finns med att lita på ny, oprövad teknik?
Vad kan historien lära oss?
2. Vilka risker finns att inte våga pröva ny teknik i stor skala?
Måste vi vara beredda på bakslag och offer för att fortsätta utvecklas?
Var hade vi varit idag om vi inte prövat ny teknik genom historien?
3. Vilka risker finns med att vi är beroende av avancerad teknik som bara ett fåtal experter förstår eller behärskar?
Är det ens ett problem att de flesta av våra beslutsfattare och vi i allmänheten inte själva är personligen insatta i hur ny, avancerad teknik fungerar?

I talet bygger du din argumentation utifrån *etos*, *patos* och *logos*. Argumenten du använder ska bidra med trovärdighet, tala till våra känslor och vårt logiska förnuft.